

ΑΘΗΝΑΙ
12
ΙΟΥΝΙΟΥ
1948

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ΄.

Σημ.— Μετά τὰς 2 μ.μ. ὡς καὶ τὰς ἑορτὰς
τηλεφωνεῖτε ἀριθ. 70—412.

ΙΔΡΥΤΗΣ : ΜΙΧ. ΧΡ. ΑΙΛΙΑΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : Ε. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΗΡΩΔΟΥ 26
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Σ.

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΜΑΣ ΠΛΟΥΤΟΥ

ΤΡΙΑ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ κ. ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑ, Δρoς ΧΗΜΙΚΟΥ-ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Η ΑΓΟΡΑΝΟΜΙΚΗ Τ

Έλεγχος τιμών και φερελογία.—Καθορισμός τών βασικών εἰ-
τιμήσεων.—Τὰ τροποποιητέα σημεῖα τοῦ Ἀγορανομικοῦ Κώδ.

Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΜΑΣ ΠΛΟΥΤΟΥ

ΤΡΙΑ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ κ. ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑ, ΔΡΟΣ ΧΗΜΙΚΟΥ-ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Ο αιών της τεχνικής.

Ἐκείνο πού χαρακτηρίζει ἰδιαιτέρως τὴν ἐποχὴν μας, ἂν τὴν συγκρίνωμεν πρὸς ἄλλας ἐποχὰς τῆς ἱστορίας, εἶναι ἡ ἐξαιρετικὴ ἀνάπτυξις τῶν ἐπιστημῶν, τῶν τεχνικῶν ἐφευρημάτων καὶ τοῦ οργανωτικοῦ πνεύματος. Ἡ χρησιμοποιοῦσις ὅλων αὐτῶν πρὸς ἀπόκτησιν ὠφελείας εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς Τεχνικῆς. Ἡ Τεχνικὴ περιλαμβάνει κάθε προοχεδιασμένην ἐργασίαν πού ἀποβλέπει εἰς χρησιμοποίησιν τῶν φυσικῶν ὕλικῶν, τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως καὶ τῶν φυσικῶν νόμων πρὸς ὄφελος τοῦ ἀνθρώπου. Μὲ τὴν Τεχνικὴν συνεπῶς ἀξιοποιούμεν ἐκεῖνα πού μᾶς παρέχει ἡ φύσις μὲ τελικὸν σκοπὸν τὴν καλλιτέρευσιν τῶν ευνθηκῶν τῆς ζωῆς μας καί, γενικότερον, τὴν ἐξύψωσιν τοῦ βιοτικῆς μας ἐπιπέδου.

Αἱ πλούτουσαραγωγικαὶ πηγαὶ μᾶς χώρας εἶναι ἡ καλλιεργήσιμος γῆ, τὰ ὕδατα, ἡ θάλασσα, ὁ ὄρυκτος πλοῦτος, ὁ ὕδατικὸς πλοῦτος, αἱ πηγαὶ ἐνεργείας καί, τέλος, ἡ διανοητικὴ καὶ σωματικὴ ἐργασία τῶν κατοίκων τῆς. Τὰ διὰ τῆς συμβολῆς τῆς ἐργασίας παραγόμενα ἀγαθὰ δίδουν εἰς τὸν πληθυσμὸν τὴν δυνατότητα νὰ διατηρῆ καὶ νὰ ἐκμεταλλεῖται τὰς λοιπὰς ἀνάγκας του καὶ δίδουν εἰς τὸ κράτος τὴν δυνατότητα νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰ ἐξοδα τῆς διακίσεως, τῆς ἀμύνης τῆς χώρας καὶ τῆς πρόδοιο αὐτῆς. Ἐὰν ἡ χώρα δὲν παράγει ἀρκετὰ ἀγαθὰ, τότε καὶ ὁ πληθυσμὸς ὑποφέρει καὶ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους δὲν πηγαινοῦν καλὰ, ἐπιμένους ἡ οἰκονομία τῆς χώρας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν παραγωγὴν ἀγαθῶν καὶ ἡ χώρα ὡς σύνολον ἀποτελεῖ μίαν μεγάλην τεχνικοοικονομικὴν ἐπιχείρησιν.

Τὰ διάφορα παραγόμενα ἀγαθὰ, τὰ προϊόντα ὅπως λέγομεν, ἡμποροῦμεν νὰ τὰ διαχωρίσωμεν ἀναλόγως τῆς προελεύσεώς των εἰς μεταλλικὰ, γεωργικὰ, δασικὰ, κτηνοτροφικὰ, ἀλιευτικὰ κλπ. καί, τέλος, εἰς βιομηχανικὰ. Ἡ βιομηχανία, χρησιμοποιοῦσα ὡς πρώτας ὕλας τὰ προϊόντα ἄλλων προελεύσεων ἢ καὶ ἄλλων βιομηχανιῶν, παράγει διὰ τῆς βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας νέα προϊόντα ἀνωτέρας ἀξίας.

Τὸ πρῶτον μέσον πού ἐξευρίσθη ὁ ἀνθρώπος διὰ νὰ ἐκμεταλλεῖται τεχνικῶς ἦτο ἡ φωτιὰ. Ἡ ἑλληνικὴ μυθολογία μᾶς λέγει ὅτι οἱ θεοὶ ἐτιμώρησαν τὸν Προμηθεῖα ἐπειδὴ ἔχρησεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν φωτιὰ. Μὲ τὴν φωτιὰ ὁ προϊστορικὸς ἀνθρώπος ἐπέτυχεν νὰ ἐκμεταλλεῖται μεταλλεύματα καὶ νὰ παραγάγῃ χαλκὸν καὶ σίδηρον. Ἡ ἀνακάλυψις τῶν μετάλλων αὐτῶν πρὶν ἀπὸ 5.000 χρόνια, ἤλλαξε ἐντελῶς τὰς συνθήκας τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Μὲ τὰ μέταλλα αὐτὰ ἔκμαν τὰ πρῶτα πραγματικὰ ἐργαλεῖα διὰ τὰ καλλιεργήσων τὴν γῆν, νὰ κατασκευασθῶν τὸ ξύλον, νὰ ἐξορῶσιν περισσοτέρως τοῖς θησαυροῦς ἀπὸ τὴν γῆν καὶ διὰ νὰ προστατευθῶν ἀπὸ τοῦς κινδύνους πού τοὺς περιεστοίχιζαν. Ἡ διάδοσις τῶν μετάλλων αὐτῶν ἐσήμανε τὸ τέλος τῆς ἀγρίας καταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου.

μὴ ἔχομεν ἀφθονον φυσικὸν πλοῦτον ὅπως ἄλλαι χώραι, ἔχομεν ὅμως ἀκόμη πολλὸν πλοῦτον ἀνεκμεταλλεῦτον, ἀρκετὸν διὰ νὰ ζήσωμεν καὶ διὰ νὰ εὐμερῆσωμεν, ἀρκεῖ νὰ τὸν μελετήσωμεν κατὰ τρόπον ἐπιστημονικὸν καὶ νὰ τὸν ἐκμεταλλευσθῶμεν μὲ σύστημα καὶ μὲ ὄργανωσιν.

Μία γενικὴ εἰκὼν τῆς Ἑλλάδος

Ἀπὸ τὰ 130.000 τετρ. χιλιόμετρα τῆς ὀλικῆς ἐκτάσεως ἔχομεν περίπου :

- 25 ο/ο καλλιεργήσιμα
- 15 ο/ο δάση
- 10 ο/ο λειβάδια καὶ
- 50 ο/ο ἄγρονα ἐδάφη.

Τὸ 1828 ἔχομεν 16 κατοίκους ἀνὰ τετρ. χιλιόμετρον, τὸ 1870 ἦσαν 29, τὸ 1907 ἦσαν 42 καὶ τώρα εἶναι ἄνω τῶν 56, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς ἀπτελευθερώσεως καὶ ἐντὸς 120 ἐτῶν ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ ἔβηεν τρισήμιου φορές μεγαλυτέρα. Ἀπὸ τὸν πληθυσμὸν αὐτὸν τὸ 1/3 περίπου κατοικεῖ εἰς πόλεις ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ τὰ ὑπόλοιπα 2/3 εἰς κωμοπόλεις καὶ χωριά.

Ἀνὰ τετρ. χιλιόμετρον καλλιεργουμένης γῆς ἔχομεν εἰς τὴν Ἑλλάδα περὶ τὰ 160 ἄτομα, ἐνῶ εἰς τὰ ἄλλα Βαλκανικὰ κράτη εἶναι 100—120, εἰς τὰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας 50—90 καὶ εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς 17 μόνον. Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀξίσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μᾶς ὑπερῆρξε νὰ καλλιεργῶμεν διαρκῶς περισσοτέρας ἐκτάσεις, χωρὶς αὐταὶ καὶ νὰ εἶναι κατὰλληλοι πρὸς τοῦτο. Ἀποτέλεσμα εἶναι αἱ μικραὶ στρεμματικαὶ ἀποδόσεις, μικρότερα ἀπὸ κάθε ἄλλην εὐρωπαϊκῆν χώραν καὶ τὸ ὑψηλὸν κόστος τῶν κρυωτέρων γεωργικῶν μας προϊόντων. Κατὰ τὰ καλλίτερα προπολεμικὰ ἔτη ἐφθάσαμεν νὰ καλύπτωμεν τὰ 70—80 ο/ο τῶν ἀναγκῶν μας. Ἀνάλογοι συνθήκαι ἐπικρατοῦν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν μας.

Τὰ δασικὰ μας προϊόντα ἐκάλυπτον τὰ 2/3 περίπου τῶν ἀναγκῶν μας.

Θὰ ἐνδύμει κανεὶς ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ ἐπρεπε ὄχι μόνον νὰ ἔχη ἐπάρκειαν εἰς προϊόντα ἀλιείας, ἀλλὰ νὰ κάμη καὶ ἐξαγωγήν τούτων, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ συνέβαιεν τὸ ἀντίθετον.

Ἡ παραγωγή μας εἰς μεταλλεύματα εἶναι ἐπίσης πενιχρὰ καὶ ἡ ἐγχώριος μεταλλουργία πολὺ περιορισμένη, εἰς τρόπον ὅστε ἡ ἀξία τῶν εἰσγομῶνων μετάλλων εἶναι πολλαπλασιασθεῖς ἀξίας τῶν ἐξαγομῶνων μεταλλευμάτων.

Ἡ βιομηχανικὴ μας παραγωγὴ ἐφθασεν νὰ καλύπτῃ τὰ 70—80 ο/ο τῶν ἀναγκῶν μας καὶ παρατηρεῖτο μία συνεχῆς ἐξέλιξις τῆς βιομηχανίας μας χωρὶς ὅμως νὰ ἔχη τεθῆ τὸ ὅλον βιομηχανικὸν ζήτημα ἐπὶ ὀρθῶν ἀρχῶν διότι ἔλειπον ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μερικαὶ βασικαὶ βιομηχανίαν πού θὰ ἐπέτρεπον τὴν ἀνάπτυξιν ταύτης ἐπὶ σταθερῶν βάσεων.

Ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ὕδατικῆς πλοῦτου πρὸς παρα-

κατάσσεως του ανθρώπου.

Ἡ σημερινότερα ἀνακάλυψις πού ἐπηκολούθησε, ἀσφαλῶς ὑπερα ἀπὸ πολλὰς αἰῶνας, ἦτο ὁ τροχός, ἡ ρόδα, πού ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν δυνατότητα νὰ κατασκευάσῃ τὸ πρῶτον τροχοφόρον μεταφορικὸν μέσον, καὶ κατόπιν νὰ ἐκμεταλευθῇ τὴν δύναμιν τοῦ νεροῦ καὶ τοῦ ἀνέμου, ἀλλὰ τὸ γεγονόςς πού ἐσήμανε τὴν ἀρχὴν μιᾶς νέας ἐποχῆς ἦτο ἡ ἀνακάλυψις τῆς ἀτμομηχανῆς κατὰ τὸ 1770. Ἀπὸ τότε ὁ ἄνθρωπος ἀπέκτησεν ἕνα ἀνεκτίμητον βοηθόν.

Ἡ ὕλική δύναμις ὅμως δὲν ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὴν πρόδοον καὶ τὴν ἐξέλιξιν, ἐχρεώετο καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ συμβολή, ὅχι μόνον ἡ ἐμπειρία καὶ αἱ τυχαῖαι ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις. Καὶ ἔτσι ἐφθάσαμεν εἰς τὴν σημερινήν στενὴν συνεργασίαν τῆς ἐπιστήμης μετὰ τὴν τεχνικὴν ἐφευρήσιν, πού ἔδωκε τὴν δυνατότητα τῆς σημερινῆς κατασκευαστικῆς ἐξέλιξεως τῶν μηχανικῶν ἐφευρημάτων καὶ πού μετέβαλε τόσον ριζικῶς τὰς συνθήκας τῆς σημερινῆς ζωῆς μας. Ἀρκετὴ νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι μέσα εἰς τὸν τελευταῖον αἰῶνα ἡ παραγωγὴ τῆς βιομηχανίας ἔχει ἐκτετραπλασιασθῆναι καὶ ἡ παραλλήλως ἔχει σχεδὸν ἐκασταπλασιασθῆναι ἡ κατῆρης κατασκευὴ τῶν διαφόρων βιομηχανικῶν προϊόντων.

Κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας ἐδημιουργήθη καὶ μία νέα ἐπιστήμη, ἡ ἐπιστήμη τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας. Πολὺς κόπος γίνεται ἀδίκως, πολλὰ ἀγαθὰ καταστρέφονται ἀπὸ ἄλλεψιν ὀργανώσεως καὶ ἡ ἀνθρωπότης ἔχει πολλὰ ἀκόμη νὰ περιμένῃ ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν ὀργάνωσιν.

Μετὰ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς προήλθε μία ἀφθονία ἀγαθῶν, ὁ ἄνθρωπος ἔγινε πλουσιώτερος, ἡ κατανομή ὅμως τοῦ πλοῦτου μεταξὺ τῶν διαφόρων χωρῶν εἶναι ἄνισος. Αἰτία τῆς ἀνισότητος αὐτῆς εἶναι ἄλλοτε ἡ ἀφθονία τοῦ φυσικοῦ πλοῦτου, ἄλλοτε παράγοντες ἔθνη καὶ ἄλλοτε ἡ ἐργατικότης τῶν κατοίκων.

Μεταξὺ τῶν χωρῶν πού στεροῦνται ἀφθόνου φυσικοῦ πλοῦτου εἶναι καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἐκτός τούτου μακρὰ σκληρὰ ἐσταμάτησε ἐπὶ 500 χρόνια κάθε πρόδοον καὶ κάθε προσπάθεια νὰ συμβαδίση μετὰ τὸν πολιτισμὸν ἄλλων προοδευμένων χωρῶν. Ἄλλα ἡ σκληρὰ αὐτὴ δὲν ἐξβυσε ποτὲ τὴν ζωικότητα τοῦ Ἑλλήνος καὶ φθάνει νὰ παρατηρήσωμεν τί ἔγινε εἰς τὸν τόπον μας κατὰ τὰ τελευταῖα 100 χρόνια διὰ νὰ πεισθῶμεν περὶ αὐτοῦ. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἀρκεῖ. Μένουν πολλὰ ἀκόμη νὰ γίνουιν. Πιθανόν νὰ

Ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ὑδατικοῦ πλοῦτου πρὸς παραγωγὴν ἐνεργείας ἦτο ἀσήμαντος ἐναντι τῶν ὑπαρχουσῶν δυνατοτήτων.

Ἀποτέλεσμα τῶν δυσμενῶν αὐτῶν συνθηκῶν ἦτο καὶ εἶναι τὸ χαμηλὸν βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν κατοίκων. Ἀπὸ τὸ ἔθνηκὸν εἰσοδήμα, ὑπολογιζόμενον εἰς 60-70 δισεκατομμύρια προπολεμικῶν δραχ., τὰ 43 ο)ο περίπου προήρχοντο ἀπὸ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, τὰ 14 ο)ο ἀπὸ τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν βιοτεχνίαν καὶ ἀκολουθοῦν οἱ ἄλλοι κλάδοι με μικρότερα ποσοστά. Ἐν τῷ σύνολῳ του τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήμα ἀνὰ κάτοικον εἶναι ἴσον πρὸς τὸ 1)5 τοῦ εἰσοδήματος ἄλλων προηγμένων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ πρὸς τὸ 1)10 τοῦ τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν ἐργαζομένων Ἑλλήνων τὰ 50 ο)ο περίπου ἀπασχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, τὰ 18 ο)ο εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ βιοτεχνίαν, τὰ 8 ο)ο εἰς τὸ ἐμπόριον, τὰ 7 ο)ο εἰς τὴν κτηνοτροφίαν κλπ. Ἡ σύγκρισις μετὰ ἄλλας χώρας μᾶς λέγει ὅτι προηγουμένθα ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τὰς ἄλλας Βαλκανικὰς χώρας, ἀλλὰ ὑπερβαίνομεν ἀπὸ τὰς βιομηχανικὰς ἀνεπτυγμένας χώρας ὅπου τὸ ποσοστὸν τῶν ἀπασχολημένων εἰς τὴν βιομηχανίαν φθάνει μέχρι 50 ο)ο.

Ἡ βιομηχανία μᾶς ἀπασχολεῖ περὶ τοὺς 400.000 ἐγκατεστημένους ἵππους, δηλαδὴ ἀνὰ κάτοικον περίπου τὸ 1)20 τοῦ ἵππου, ἐνῶ εἰς ἄλλας χώρας ἡ ἀναλογία αὐτὴ εἶναι 10-20 φορές μεγαλύτερα, ἦτοι ἡ μηχανικὴ βοήθεια ἀντιστοιχεῖ μετὰ 10-20 μηχανικοὺς ἐργατὰς ἀνὰ κάτοικον.

Αἱ γινόμενα ἀπὸ τοὺς εἰδικούς μελέται ἔχουν ἀποδείξει ὅτι αἱ ὑδραυλικαὶ πτώσεις τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἱκαναὶ νὰ μᾶς δώσουν ἄνω τῶν 4 δισεκατομμυρίων ὠριαίων χιλιοβάττ ἑτησίως ἀπὸ τὰς ὁποίας σήμερον ἐκμεταλλεόμεθα ὀλίγοτερον ἀπὸ τὸ 1 ο)ο.

Τὸ ὀδικὸν μας δίκτυον εἶναι πολὺ κατώτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον εὐρωπαϊκὴν χώραν.

Ἀπὸ τοὺς ὀλίγους αὐτοὺς ἀριθμούς καὶ ἀπὸ τὰς συγκρίσεις καταφαίνεται ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως. Εἰς τὸ προσεχές φύλλον θὰ ἴδωμεν τί εἶναι δυνατόν νὰ κάμωμεν διὰ νὰ διορθώσωμεν τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν, βάσει τῶν πολεμικῶν καὶ ἀξιολόγων μελετῶν τῆς τελευταίας τετραετίας.

ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑΣ